

Sygn. akt VII U 1509/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 grudnia 2013 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku

VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Monika Popielińska

Protokolant: st. sekr. sądowy Adrianna Mikulska

po rozpoznaniu w dniu 27 listopada 2013 r. w Gdańsku

sprawy R. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania R. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

z dnia 17 grudnia 2012r. nr (...)

oraz z dnia 24 kwietnia 2013r. nr (...)

I. Umarza postępowanie odwoławcze w zakresie rozstrzygniętym decyzją pozwanego organu rentowego z dnia 24 kwietnia 2013r. co do wymiaru ogólnego stażu ubezpieczeniowego ustalonego na dzień 01 stycznia 1999r.;

II. W pozostałym zakresie oddala odwołanie od decyzji z dnia 17 grudnia 2012r.;

III. Zmienia zaskarżoną decyzję z dnia 24 kwietnia 2012r. w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu R. W. prawo do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych od dnia 01 kwietnia 2013r.,

IV. Nie stwierdza odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania zaskarżonej decyzji.

/ Na oryginale właściwy podpis. /

Sygn. akt VII U 1509/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 17 grudnia 2012 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił ubezpieczonemu R. W. prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnym warunkach z uwagi na niespełnienie warunków nabycia tego prawa, przewidzianych przepisami ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. nr 153 poz. 1227 ze zm.), dalej: ustawa. W ocenie pozwanego ubezpieczony nie udowodnił wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego – a jedynie 20 lat, 10 miesięcy i 6 dni, jak również nie rozwiązał stosunku pracy. Organ rentowy podał, iż nie uwzględnił ubezpieczonemu

do stażu pracy wykonywanej w szczególnych warunkach okresów pracy wykonywanej od dnia 07 maja 1977 r. do dnia 10 marca 1988 r. oraz od dnia 03 sierpnia 1989 r. do dnia 30 czerwca 1990 r. w Przedsiębiorstwie (...) w E. Baza w K. na stanowisku kierowcy – w ocenie pozwanego brak jest dowodów, na podstawie których można by stwierdzić, iż praca w w/w okresie była pracą wykonywaną w warunkach szczególnych, jako że w świadectwie pracy wskazano stanowisko kierowcy, nie wymienione w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. nr 8 poz. 43). Z kolei okresu od dnia 11 marca 1988 r. do dnia 02 sierpnia 1989 r. nie zaliczono z powodu braku dokumentów potwierdzających pracę w eksporcie (tom IV k. 19 akt rentowych).

Odwołanie z dnia 19 stycznia 2013 r. od powyższej decyzji pozwanego organu rentowego wniósł ubezpieczony R. W., wskazując, iż z przedłożonego świadectwa pracy wynika, iż w okresie od dnia 07 maja 1977 r. do dnia 30 czerwca 1990 r. pracował on stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego powyżej 3,5 tony (k. 2-3 akt sprawy).

Kolejną decyzją z dnia 24 kwietnia 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił ubezpieczonemu R. W. prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnym warunkach z uwagi na niespełnienie warunków nabycia tego prawa, przewidzianych przepisami ustawy. Organ rentowy po raz kolejny nie uwzględnił ubezpieczonemu do stażu pracy wykonywanej w szczególnych warunkach okresów pracy od dnia 07 maja 1977 r. do dnia 10 marca 1988 r. oraz od dnia 03 sierpnia 1989 r. do dnia 30 czerwca 1990 r. w Przedsiębiorstwie (...) w E. Baza w K. na stanowisku kierowcy – w ocenie pozwanego przedłożone świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych obarczone było brakami formalnymi (brak daty wystawienia, niezgodność z wzorem, brak przywołania przepisów resortowych, brak stwierdzenia, iż praca wykonywana była stale), nadto na podstawie zgromadzonych dokumentów nie można ustalić, jaki rodzaj pojazdu skarżący prowadził. Podtrzymał również, iż stanowisko kierowcy nie jest wymienione w rozporządzeniu (tom IV k. 44 akt rentowych).

W odpowiedzi na obydwa odwołania ubezpieczonego pozwany organ rentowy wniósł o ich oddalenie, podtrzymując stanowisko wyrażone w zaskarżonych decyzjach, nadto o połączenie spraw do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia na zasadzie art. 219 k.p.c. Wyjaśnił, iż – poza w/w okresami lat 1977-1990 – pozwany nie uwzględnił skarżącemu do stażu pracy w warunkach szczególnych także okresu od dnia 15 listopada 1973 r. do dnia 30 lipca 1977 r. w Przedsiębiorstwie (...) w O. Oddział w E. na stanowisku kierowcy (k. 6-7 i 13-14 akt sprawy).

Zarządzeniem z dnia 04 lipca 2013 r. Sąd na zasadzie art. 219 k.p.c. połączył sprawy odwołań ubezpieczonego od decyzji z dnia 17 grudnia 2012 r. oraz 24 kwietnia 2013 r. do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia (k. 16 akt sprawy).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony R. W., urodzony dnia (...), z zawodu kierowca, w dniu 26 listopada 2012 r. złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. wniosek o emeryturę w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnym warunkach. Ubezpieczony nie jest członkiem Otwartego Funduszu Emerytalnego. Wymagany wiek 60 lat ubezpieczony ukończył w dniu 14 grudnia 2011 r. Ubezpieczony pozostaje w stosunku pracy – co od dnia 01 stycznia 2013 r. pozostaje okolicznością bez znaczenia dla przyznania świadczenia emerytalnego w obniżonym wieku.

okoliczności bezsporne, vide: wniosek ubezpieczonego o emeryturę – tom IV k. 1-3 akt rentowych

W toku postępowania przed organem rentowym ubezpieczony udowodnił według stanu na dzień 01 stycznia 1999 r. (zgodnie z drugą decyzją z dnia 28 marca 2013 r.) staż sumaryczny 24 lata, 10 miesięcy i 15 dni, w tym 20 lat, 6 miesięcy i 25 dni okresów składkowych, 5 miesięcy i 6 dni okresów nieskładkowych oraz 3 lata, 10 miesięcy i 14 dni okresów uzupełniających zatrudnienia na roli, jednakże nie udowodnił wymaganych 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

dowód: karta przebiegu zatrudnienia ubezpieczonego – tom IV k. 32 akt rentowych

Pierwszą zaskarżoną w sprawie decyzją z dnia 17 grudnia 2012 r. pozwany organ rentowy odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnym warunkach z uwagi na niespełnienie warunków nabycia tego prawa, tj. wobec nie udowodnienia wymaganego 25-letniego stażu pracy (okresów składkowych i nieskładkowych), 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach oraz nie rozwiązania stosunku pracy.

dowód: decyzja pozwanego o odmowie prawa do emerytury z dnia 17 grudnia 2012 r. – tom IV k. 19 akt rentowych

Nie zaskarżoną decyzją z dnia 28 marca 2013 r. pozwany organ rentowy odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnym warunkach z uwagi na niespełnienie warunków nabycia tego prawa, tj. również wobec nie udowodnienia wymaganego 25-letniego stażu pracy (okresów składkowych i nieskładkowych) oraz 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach.

dowód: decyzja pozwanego o odmowie prawa do emerytury z dnia 28 marca 2013 r. – tom IV k. 33 akt rentowych

Drugą zaskarżoną w sprawie decyzją z dnia 24 kwietnia 2013 r. – wydaną już w toku postępowania odwoławczego od w/w decyzji - pozwany organ rentowy po raz kolejny odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnym warunkach z uwagi na niespełnienie warunków nabycia tego prawa, tj. wobec nie udowodnienia wymaganego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach.

W ramach tej decyzji pozwany organ rentowy ustalił staż sumaryczny ubezpieczeniowy R. W. na 25 lat, w tym 21 lat, 9 miesięcy i 19 dni okresów składkowych, 5 miesięcy i 6 dni okresów nieskładkowych oraz 3 lat, 10 miesięcy i 14 dni okresów uzupełniających zatrudnienia na roli. Uwzględniono również ubezpieczonemu okres pracy eksportowej w ówczesnym ZSRR od dnia 11 marca 1988 r. do dnia 02 sierpnia 1989 r.

dowód: decyzja pozwanego o odmowie prawa do emerytury z dnia 24 kwietnia 2013 r. – tom IV k. 44 akt rentowych, karta przebiegu zatrudnienia ubezpieczonego – tom IV k. 43 akt rentowych

W okresie od dnia 15 listopada 1973 r. do dnia 30 kwietnia 1977 r. ubezpieczony R. W. był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) w O. Oddział w E. na stanowisku kierowcy. W powyższym okresie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony.

Przedsiębiorstwo zajmowało się masowym przewożeniem towarów spożywczych z magazynów przedsiębiorstwa do sklepów spożywczych. Ubezpieczony w zakładzie pracy wykonywał pracę kierowcy samochodów ciężarowych powyżej 3,5 tony, wożąc m.in. mąkę – artykuły spożywcze dla zaopatrzenia miasta. Jeździł on (...), tzw. „skrzyniakiem” jako kierowca.

Obsługiwane pracą przedsiębiorstwa było nie tylko miasto E., ale kursy z dostawami miały miejsce także z całego kraju, m.in. z Ł.. W spornym okresie zakład zatrudniał ok. 120 kierowców samochodów ciężarowych.

Każdy kierowca posiadał – przejęty protokolarnie – ciężarowy samochód transportowy, za który odpowiadał.

Zakład dysponował taką ilością samochodów, że nawet w przypadku awarii jednego samochodu ciężarowego dany kierowca dostawał inny samochód i jechał wykonywać pracę. Pracownik techniczny zakładu pracy (jeden z trzech takich pracowników) w przypadku awarii przygotowywał przekazanie na okres naprawy – kilku dni – inny pojazd, na którym dany kierowca w okresie naprawy pracował. Nie zdarzało się, aby kierowca ciężarowy wykonywał pracę na samochodzie osobowym.

Kierowca kierował pojazdem, zaś do załadunku i rozładunku pojazdu posiadał konwojenta, który dodatkowo miał do pomocy jeszcze jedną osobę (ładowacza). Niektórzy kierowcy – np. T. K. – byli kierowcami konwojentami, którzy mogli sami pobrać towar i sami go zdać, i jednocześnie odpowiadali oni za przejęty towar. Ubezpieczony nie był kierowcą konwojentem i jeździł z konwojentem – z uwagi jednak na permanentny brak ładowaczy i fakt,

iż kierownictwo dopłacało dodatkowo kierowcom z tego tytułu, ubezpieczony jako kierowca wykonywał także prace ładowacza.

W okresie od dnia 07 maja 1977 r. do dnia 10 marca 1988 r. oraz od dnia 03 sierpnia 1989 r. do dnia 30 czerwca 1990 r. ubezpieczony R. W. był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) w E. Baza w K. na stanowisku kierowcy. W powyższym okresie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony.

Przedsiębiorstwo oferowało usługi z dziedziny transportu budownictwa. Praca była wykonywana w zakresie transportu zarówno na budowę C. w K., ale także innych zleceń. Wożone były m.in. cegły, gazobeton, płyty stropowe.

Praca kierowców samochodów ciężarowych powyżej 3,5 tony odbywała się – w zależności od ilości transportów do wykonania – w ramach jednej lub dwóch zmian.

Kierowcy samochodów ciężarowych w zakładzie pracy, których w spornym okresie było ok. 150, wykonywali pracę na samochodach ciężarowych marki K., S., J. i K..

Ubezpieczony przez cały okres pracy jeździł radzieckim samochodem ciężarowym – wywrotką K..

Zakład dysponował taką ilością samochodów (większą od ilości kierowców), że nawet w przypadku awarii jednego samochodu ciężarowego dany kierowca dostawał inny samochód i jechał wykonywać pracę. Nie zdarzało się, aby kierowca ciężarowy wykonywał pracę na samochodzie osobowym.

Inni pracownicy, wykonujący w tym samym czasie w zakładzie pracy prace kierowcy ciężarowego, uzyskali od pozwanego emeryturę w obniżonym wieku z tytułu pracy w warunkach szczególnych.

dowód: świadectwo pracy z dnia 06 czerwca 1990 r. – tom I k. 267 akt rentowych, świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych (brak daty) – tom I k. 269 akt rentowych, kopia legitymacji ubezpieczeniowej – tom II k. 6-9 akt rentowych, kopie akt osobowych – tom II k. 35-40 akt rentowych, dokumentacja pracy eksportowej – tom IV k. 35-41 akt rentowych, świadectwo pracy z dnia 29 kwietnia 1977 r. – tom I k. 266 akt rentowych, akta osobowe ubezpieczonego z Przedsiębiorstwa (...) w E. Baza w K. – osobna koperta w aktach sprawy, zeznania świadków M. O. i C. O. – protokół skrócony k. 31-32 akt sprawy, protokół elektroniczny k. 33 akt sprawy, zeznania świadków R. O. i T. K. oraz wnioskodawcy – protokół skrócony k. 45-47 akt sprawy, protokół elektroniczny k. 48 akt sprawy

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentacji zgromadzonej w aktach niniejszej sprawy, aktach rentowych pozwanego organu w zakresie zarówno ubezpieczonego, oraz aktach osobowych ubezpieczonego ze spornego okresu, których prawdziwość i rzetelność nie była przez żadną ze stron kwestionowana. Sąd również nie znalazł podstaw do podważenia jej wiarygodności z urzędu.

Podstawę ustaleń stanu faktycznego stanowiły także zeznania świadków M. O., C. O., R. O. i T. K., bowiem jako osoby obce, nie zainteresowane wynikiem postępowania, a jednocześnie zatrudnione w spornym okresie w tym samym zakładzie pracy, w ocenie Sądu zasługuje na walor wiarygodności, tym bardziej, że jego zeznania razem z pozostałym zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym, w tym wyjaśnieniami wnioskodawcy, tworzą zwartą i logiczną całość.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W świetle poczynionych ustaleń faktycznych odwołanie skarżącego R. W. jest zasadne i z tego tytułu zasługuje na uwzględnienie.

Przedmiotem niniejszego postępowania była kwestia ustalenia prawa ubezpieczonego do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w szczególnych warunkach. Wyniki przeprowadzonego przez Sąd postępowania dowodowego wykazały, że wnioskodawca legitymuje się wymaganym 15-letnim stażem pracy w szczególnych

warunkach, co sprawia, iż stanowisko organu emerytalnego odmawiające wnioskodawcy prawa do wcześniejszej emerytury, nie jest słuszne.

Ogólne zasady nabywania prawa do emerytury dla ubezpieczonych urodzonych po 1948 r. zostały uregulowane w treści art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 nr 153 poz. 1227 ze zm.), dalej: ustawa, zgodnie z którym ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, tj. spełniają łącznie następujące warunki:

1) legitymują się okresem zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż: 65 lat dla mężczyzn, 60 lat dla kobiet,

2) mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej: 25 lat dla mężczyzn, 20 dla kobiet,

3) nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Podkreślenia wymaga, iż art. 184 ust 2 powyższej ustawy zmieniony został przez art. 1 pkt 20 ustawy z dnia 11 maja 2012 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2012 r. nr 637) z dniem 01 stycznia 2013r., co skutkuje tym iż od 01 stycznia 2013 r. celem uzyskania uprawnienia do emerytury w warunkach szczególnych nie ma konieczności spełniania przez ubezpieczonych przesłanki rozwiązania stosunku pracy.

Aktem wykonawczym, do którego odsyła ustawa, jest rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Stosownie do treści § 4 tego rozporządzenia pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,

2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W wykazie A – prac w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego – stanowiącym załącznik do rozporządzenia w dziale VIII (W transporcie i łączności) pod pozycją 2 wskazano prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony.

Wskazać również należy, iż zgodnie z przepisem § 2 ust. 1 i 2 powołanego wyżej rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Okresy pracy natomiast, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy (§ 2 ust. 2).

Trzeba jednak zwrócić uwagę, że zgodnie z utartą praktyką i orzecznictwem w postępowaniu przed sądem okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przewidziane rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze mogą być ustalane także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia z zakładu pracy (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1984 r., III UZP 6/84 oraz uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984 r. III UZP 48/84), a więc wszelkimi dopuszczalnymi przez prawo środkami dowodowymi.

Bezspornym jest, iż ubezpieczony w dniu 14 grudnia 2011 r. osiągnął 60 rok życia. Wnioskodawca na dzień złożenia wniosku udokumentował okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze 25 lat (co pozwany pierwotnie decyzjami z dnia 17 grudnia 2012 r. oraz 28 marca 2013 r. kwestionował, aby następnie okoliczność tę przyznać decyzją z dnia 24 kwietnia 2013 r.), nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego i nie pozostaje również w stosunku pracy – co przez pozwanego nie było kwestionowane w decyzjach z dnia 28 marca 2013 r. i 24 kwietnia 2013 r., a biorąc pod uwagę brzmienie art. 184 ust. 2 ustawy od dnia 01 stycznia 2013 r. pozostaje okolicznością w sprawie bez znaczenia. Niesporny ostatecznie był również okres pracy eksportowej skarżącego w ówczesnym (...) od dnia 11 marca 1988 r. do dnia 02 sierpnia 1989 r. – zaliczony przez pozwanego decyzją z dnia 24 kwietnia 2013 r.

Przedmiotem sporu pozostawało zatem ustalenie, czy za pracę w szczególnych warunkach - prace kierowców samochodów ciężarowych powyżej 3,5 tony - uznać można było sporne okresy zatrudnienia ubezpieczonego od dnia 15 listopada 1973 r. do dnia 30 kwietnia 1977 r. w Przedsiębiorstwie (...) w O. Oddział w E. na stanowisku kierowcy, jak również od dnia 07 maja 1977 r. do dnia 10 marca 1988 r. oraz od dnia 03 sierpnia 1989 r. do dnia 30 czerwca 1990 r. w Przedsiębiorstwie (...) w E. Baza w K. na stanowisku kierowcy – bowiem w ocenie pozwanego, jak wskazał w uzasadnieniu spornych obydwu decyzji, brak jest dowodów, na podstawie których można by stwierdzić, iż praca w w/w okresie była pracą wykonywaną w warunkach szczególnych, jako że w świadectwie pracy wskazano stanowisko kierowcy, nie wymienione w rozporządzeniu. Nadto przedłożone świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych obarczone jest brakami formalnymi (brak daty wystawienia, niezgodność z wzorem, brak przywołania przepisów resortowych, brak stwierdzenia, iż praca wykonywana była stale), nadto na podstawie zgromadzonych dokumentów nie można ustalić, jaki rodzaj pojazdu skarżący prowadził. Organ podtrzymał również, iż stanowisko kierowcy nie jest wymienione w rozporządzeniu.

W ocenie Sądu Okręgowego, fakt wykonywania przez ubezpieczonego pracy w szczególnych warunkach w spornych okresach znajduje potwierdzenie w zebranych w sprawie materiale dowodowym (świadectwa pracy, świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych, kopie i oryginały akt osobowych, kopia legitymacji ubezpieczeniowej). Niewątpliwie faktyczny rodzaj pracy ubezpieczonego został potwierdzony zeznaniami świadków – współpracowników ubezpieczonego z obydwu spornych okresów zatrudnienia – którzy zgodnie wskazali, iż wnioskodawca w obydwu przypadkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał w warunkach szczególnych prace kierowcy samochodów ciężarowych powyżej 3,5 tony. Należy wskazać, iż świadkowie ci stanowili wiarygodne osobowe źródła dowodowe dla Sądu, ponieważ pracowali w zakładach pracy okresach co do zasady pokrywających się z zatrudnieniem tam ubezpieczonego. Odnośnie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w O. Oddział w E. – świadek T. K. pracował tam jako kierowca ciężarowy konwojent w latach 1972-1999, zaś świadek R. O. jako kierowca ciężarowy w latach 1968-1975; odnośnie zaś zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w E. Baza w K. – świadek M. O. był tam zatrudniony w latach 1978-1993, zaś świadek C. O. w latach 1977-1993. Niezwykle istotna jest także okoliczność, iż świadkowie wykonywali dokładnie takie same prace kierowców samochodów ciężarowych powyżej 3,5 tony, nadto świadek K., jak wskazał, wykonywał obok obowiązków kierowcy także zadania konwojenta. Wszyscy świadkowie w sposób zbieżny i dla Sądu wiarygodny opisywali rodzaj i dokładne zadania, jakie wnioskodawca wykonywał w spornych okresach. Przedsiębiorstwo (...) w O. Oddział w E. zajmowało się masowym przewożeniem towarów spożywczych z magazynów do sklepów. Ubezpieczony w zakładzie pracy wykonywał pracę kierowcy samochodów ciężarowych powyżej 3,5 tony, wożąc m.in. mąkę – artykuły spożywcze wykorzystywane do zaopatrzenia miasta. Jeździł on (...), tzw. „skrzyniakiem”. Obsługiwane pracą przedsiębiorstwa było nie tylko miasto E., ale kursy z dostawami miały miejsce także z całego kraju, m.in. z Ł.. W spornym okresie zakład zatrudniał ok. 120 kierowców samochodów ciężarowych. Każdy kierowca posiadał – przejęty protokolarnie – ciężarowy samochód transportowy, za który odpowiadał. Zakład dysponował taką ilością samochodów, że nawet w przypadku awarii jednego samochodu ciężarowego dany kierowca dostawał inny samochód i jechał wykonywać pracę. Pracownik techniczny zakładu pracy (jeden z trzech takich pracowników) w przypadku awarii przygotowywał przekazanie na okres naprawy – kilku dni – inny pojazd, na którym dany kierowca w okresie naprawy pracował. Nie zdarzało się, aby kierowca ciężarowy wykonywał pracę na samochodzie osobowym. Kierowca kierował pojazdem, zaś do załadunku i rozładunku pojazdu posiadał konwojenta, który dodatkowo miał do pomocy jeszcze jedną osobę (ładowacza). Niektórzy kierowcy – np. T. K. – byli kierowcami konwojentami, którzy mogli sami pobrać towar i sami go zdać, i jednocześnie odpowiadali oni za przejęty towar. Ubezpieczony

nie był kierowcą konwojentem i jeździł z konwojentem – z uwagi jednak na permanentny brak ładowaczy i fakt, iż kierownictwo wypłacało dodatkowo kierowcom z wynagrodzenie tego tytułu, ubezpieczony – o czym dokładnie zeznawał – jako kierowca wykonywał dodatkowo prace ładowacza, ale obok podstawowych czynności kierowcy samochodu ciężarowego powyżej 3,5 tony. Powyższa zatem okoliczność, w ocenie sądu, nie przesadza o braku podstaw do uznania wskazanego okresu jako okresu pracy warunkach szczególnych, nie niwecząc w żadnym zakresie charakteru wykonywanej pracy. Nie sposób bowiem uznać, iż fakt, że ubezpieczony zamiast oczekiwać na załadunek towaru (siedząc beczynie) w pewnych okresach przy braku przydanych osób ładowacza sam wykonywał powyższe czynności. Okoliczność ta pozostaje zatem ,w ocenie sądu , bez wpływu negatywnego na ustalenie okresu pracy w warunkach szczególnych, albowiem bezpiecznie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy ubezpieczony nadal był kierowcą samochodu ciężarowego powyżej 3,5 tony i w takim charakterze wykonywał załadunek. Jego szczere wyjaśnienia w tym zakresie składane spontanicznie, Sad uznał za w pełni wiarygodne co do zakresu i charakteru zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w O. Oddział w E. . Z kolei Przedsiębiorstwo (...) w E. Baza w K. oferowało usługi z dziedziny transportu budownictwa. Praca była wykonywana w zakresie transportu zarówno na budowę C. w K., ale także innych zleceń. Wożone były m.in. cegły, gazobeton, płyty stropowe. Praca kierowców samochodów ciężarowych powyżej 3,5 tony odbywała się – w zależności od ilości transportów do wykonania – w ramach jednej lub dwóch zmian. Kierowcy samochodów ciężarowych w zakładzie pracy, których w spornym okresie było ok. 150, wykonywali pracę na samochodach ciężarowych marki K., S., J. i K.. Ubezpieczony przez cały okres pracy jeździł radzieckim samochodem ciężarowym – wywrotką K.. Także w tym wypadku zakład dysponował taką ilością samochodów (większą od ilości kierowców), że nawet w przypadku awarii jednego samochodu dany kierowca dostawał inny samochód i jechał wykonywać pracę. Nie zdarzało się, aby kierowca ciężarowy wykonywał pracę na samochodzie osobowym. Inni pracownicy, wykonujący w tym samym czasie w zakładzie pracy prace kierowcy ciężarowego, uzyskali od pozwanego emeryturę w obniżonym wieku z tytułu pracy w warunkach szczególnych.

Godzi się również w tym miejscu wskazać, iż inni pracownicy kierowcy ciężarowi – m.in. świadek O. – uzyskali od pozwanego organu emeryturę w obniżonym wieku z tytułu pracy w warunkach szczególnych, przy zaliczeniu okresu zatrudnienia w w/w przedsiębiorstwach do stażu pracy w warunkach szczególnych – przy czym, jak ustalono, wykonywali oni pracę analogiczną w stosunku do pracy ubezpieczonego. Niezasadne zatem w ocenie Sądu było różnicowanie sytuacji prawnej osób, co do których – jak ustalono – wykonywały one te same czynności pracownicze, które w przypadku w/w świadka stanowiły podstawę przyznania świadczenia, zaś w wypadku wnioskodawcy nie zostały do jego przyznania zaliczone ani uwzględnione.

Sąd Okręgowy podzielił zatem zarzutów pozwanego organu odnośnie skutków braków formalnych przedłożonego świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych (tom I k. 269 akt rentowych) tj. braku daty wystawienia, niezgodności z wzorem, braku przywołania przepisów resortowych, braku stwierdzenia, iż praca wykonywana była stale – bowiem wszystkie powyższe okoliczności zostały przez Sąd w sposób nie budzący wątpliwości ustalone w ramach postępowania dowodowego, z naciskiem na zeznania świadków oraz posiłkowo zeznania samego wnioskodawcy, którzy w sposób wiarygodny, miarodajny dla Sądu opisywali zarówno zakres obowiązków, jak i wymiar czasu pracy wnioskodawcy jako kierowcy ciężarowego w obydwu zakładach pracy. Tym samym, wbrew zapisom świadectw pracy – wskazujących w obydwu przypadkach na pracę kierowcy – przyjąć należało w ocenie Sądu, iż R. W. w spornych okresach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace kierowcy samochodów ciężarowych powyżej 3,5 tony.

W ocenie Sądu Okręgowego, wobec udowodnienia wykonywania stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w warunkach szczególnych, ubezpieczony R. W. spełnił wszystkie przesłanki dla nabycia emerytury w obniżonym wieku, ponieważ osiągnął 60 rok życia, na dzień złożenia wniosku udokumentował okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze 25 lat, nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego, a także spełnił przesłankę udokumentowania stażu co najmniej 15 lat pracy wykonywanej w szczególnych warunkach.

W tym miejscu zwrócić także należy uwagę na to, iż zgodnie z brzmieniem art. 118 ust. 1a ustawy, w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu

odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nie ustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Organ odwoławczy, wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego.

Należy podkreślić, że zgodnie z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 11 września 2007 r. OTK-A 2007/8/97 powyższy przepis należy rozumieć w ten sposób, że za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uznaje się dzień wpływu prawomocnego orzeczenia tylko w sytuacji, gdy za nie ustalenie tych okoliczności nie ponosi odpowiedzialności organ rentowy.

Zdaniem Sądu, w niniejszej sprawie okoliczności, na podstawie których Sąd uznał odwołanie ubezpieczonego za zasadne zostały ostatecznie wyjaśnione w drodze uzupełnienia materiału dowodowego o zeznania świadków i ubezpieczonego wyjaśniające zakres obowiązków i charakter pracy ubezpieczonego, co uzasadnia zastosowanie dyspozycji art. 118 ust. 1a ustawy poprzez wnioskowanie a contrario.

W konkluzji z wyżej przytoczonych względów Sąd Okręgowy w punkcie I wyroku na zasadzie art. 477¹³ k.p.c. umorzył postępowanie odwoławcze od decyzji ZUS z dnia 17 grudnia 2012r. w zakresie rozstrzygniętym decyzją pozwanego organu rentowego z dnia 24 kwietnia 2013 r. co do wymiaru ogólnego stażu ubezpieczeniowego skarżącego ustalonego na dzień 01 stycznia 1999 r. – bowiem w ramach tejże decyzji z dnia 24 kwietnia 2013 r., odmawiając wprawdzie przyznania wnioskodawcy świadczenia emerytalnego, pozwany przyznał spełnienie przez niego wymogu udokumentowania łącznie 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych.

W pozostałym zakresie w punkcie II wyroku Sąd, w myśl art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., odwołanie od decyzji pozwanego z dnia 17 grudnia 2012 r. oddalił, mając na uwadze fakt, iż w dacie wydania zaskarżonej decyzji ubezpieczony nadal pozostawał w stosunku pracy, zatem nie spełnił jednej z przesłanek wynikających z dyspozycji art. 184 cyt. wyżej ustawy o emeryturach i rentach z FUS w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 2012r. tj. nie rozwiązał stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego świadczył prace bezpośrednio przed złożeniem wniosku o emeryturę, których występowanie winno zachodzić kumulatywnie.

Punktem III wyroku Sąd Okręgowy na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. w związku z cytowanymi wyżej przepisami, zmienił zaskarżoną decyzję organu rentowego z dnia 24 kwietnia 2013 r. i przyznał ubezpieczonemu R. W. prawo do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach od dnia 01 kwietnia 2013 r. (tj. od pierwszego dnia miesiąca złożenia przez niego wniosku z nowymi dokumentami – tom IV k. 34 akt rentowych – po niezaskarżonej decyzji z dnia 28 marca 2013 r.). Sąd Okręgowy wziął pod uwagę fakt, iż wniosek o emeryturę ubezpieczony złożył w dniu 11 kwietnia 2013 r. oraz dyspozycję art. 129 ust. 1 cyt. ustawy, zgodnie z którym świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca w którym zgłoszono wniosek.

Wreszcie, działając zaś na podstawie art. 118 ust. 1a ustawy, Sąd wnioskując a contrario, w punkcie IV wyroku nie stwierdził odpowiedzialności pozwanego organu rentowego za nie ustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, mając na uwadze fakt, iż dopiero wyniki niniejszego postępowania dowodowego pozwoliły na poczynienie wiążących ustaleń co do charakteru zatrudnienia ubezpieczonego, mającego wpływ na jej prawo do wnioskowanego świadczenia.

SSO Monika Popielińska